

STAUROS

č. 1 máj 2008

Informačný (dvoj)týždenník gréckokatolíckej farnosti
v Bratislave

SLOVÍČKO na úvod.

Drahé sestry a bratia,

Hovorí sa, že každý začiatok je ťažký. Platí to zrejme v každej oblasti – aj v tej duchovnej. Najťažšie je urobiť prvý krok, dá sa povedať - krok do neznáma. Napriek tomu často sa oplatí ho urobiť, veď takto vyzerá vlastne aj krok viery. Kiežby nás všetkých k tomuto povzbudil aj sviatok, ktorý prežívame - *Zostúpenie Svätého Ducha* – narodeniny cirkvi – naše narodeniny. Lebo tak, ako to často počúvame od našich blízkych, keď slávime nejaký sviatok – tak to dnes môžeme počuť od Boha – čo si želáš, čo ti mám, môžem darovať? A ja si môžem vybrať – zdravie, šťastie, dobrého partnera, dobrú prácu, alebo sa rozhodnem „šalamúnsky“ vyberiem si Svätého Ducha – Ducha viery, Ducha lásky a všetko ostatné dostanem navyše.

Kiežby nás k správne rozhodnutiu, ku kroku do „neznáma“ povzbudilo aj prvé vydanie tohto informátora.

Blahoslavený biskup - mučeník Vasil' Hopko

11. mája 2008 si pripomíname 61. výročie biskupskej vysviacky blahoslaveného biskupa a mučeníka Vasil'a Hopka, prešovského svätiakeho biskupa. Za blahoslaveného ho vyhlásil 14. septembra 2003 pápež Ján Pavol II. v Bratislave pri svojej 3. pastoračnej návšteve Slovenska. Pri tejto príležitosti sa bude konať v nedeľu 13. mája 2007 eparchiálna odpustová slávnosť v katedrále v Prešove, kde sú uložené jeho pozostatky.

Blahoslavený biskup Vasiľ bol veľký muž našej cirkvi. Jeho sviatok Svätý Otec pri procese blahorečenia určil na 11. máj. Nezabúdajme ho preto, nie len v tento deň, prosieť, aby nám u Boha zaručil najmä milosť väčšej viery, ktorú určite všetci potrebujeme. Ako povzbudenie nám môže poslúžiť aj jeho životný príbeh.

Mons. ThDr. Vasiľ Hopko, gréckokatolícky pomocný biskup v Prešove a titulárny biskup midilenský, sa narodil 21. apríla 1904 v obci Hrabské, okres Bardejov, ako druhé dieťa v rusínskej rodine gréckokatolíkov Vasiľa Hopka a Anny, rodenej Petrenkovej. Jeho rodičia boli chudobní roľníci. Otec bol aj zvonárom v chráme v Hrabskom. Pri zvonení „proti búrke“ ho 6. júna 1905, ako 28-ročného, usmrtil blesk. Vasiľova matka odišla v roku 1908 do USA za prácou. Dve maloleté deti zverila svojmu otcovi, ktorého finančne podporovala. Prvého septembra 1910 začal šesťročný Vasiľ navštevovať gréckokatolícku obecnú školu v Hrabskom. Keď mal osem rokov, vzal si ho k sebe matkin brat Demeter Petrenko, gréckokatolícky kňaz v Olšavici. Ten umožnil Vasiľovi študovať v Prešove na Kráľovskom katolíckom gymnáziu (1915- 1919) a na Slovenskom evanjelickom kolegiátnom gymnáziu (1919 - 1923), kde zmaturoval s vyznamenaním.

Mladý Vasiľ túžil zasvätiť svoj život kňazskej službe a rozhodol sa pre štúdium teológie. Preto v roku 1923 začal študovať na Gréckokatolíckej teologickej akadémii v Prešove, ktorú ukončil v roku 1928. Matka chcela, aby odišiel do USA, ale vtedy vážne ochorel. Matkine peniaze na cestu do USA minul na lekárov. Neskôr na to spomínal: „Avšak toto všetko bola Božia vôľa, pretože Pán Boh chcel, aby som zostal v rodnom kraji.“ Pred Vianocami v roku 1928 sa začal modliť Deviatnik k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu, čo vysvetlil takto: „Sľúbil som Pánu Bohu, že ak vyzdraviem, prijmem sviatosť kňazstva v celibáte. A na tento úmysel som počas deviatnika prijímal svätú Eucharistiu.“ Na deviaty deň, ráno pred narodením nášho Pána Ježiša Krista, aj na prekvapenie samotných lekárov, sa náhle uzdravil. Po tomto vyličení požiadal biskupa Pavla Petra Gojdiča OSBM o kňazskú vysviacku s tým, že ostáva v celibáte. Biskupa Gojdiča jeho rozhodnutie potešilo. Videl v tom Božiu vôľu, lebo práve pred niekoľkými dňami dostal list od gréckokatolíkov z Prahy, žiadajúcich si svojho kňaza.

Dňa 3. februára 1929 v Prešove bol Vasiľ Hopko vysvätený na kňaza. Primície mal 17. mája 1929 v Blažove. Potom bol ustanovený za administrátora farnosti Pakostov s tým, že služobne bol pridelený do Prahy, kde vtedy žilo veľa gréckokatolíkov z celého Československa. V Prahe pôsobil Boží služobník do 14. 2. 1936, teda vyše sedem rokov. Po 22 rokoch ťažkej práce v USA prišla za ním do Prahy jeho matka Anna a zostala s ním až do jeho uväznenia v roku 1950.

Za aktívnu pastoračnú prácu bol v roku 1936 ocenený titulom monsignor. Od 15. septembra 1936 do 31. augusta 1941 bol spirituálom kňazského seminára v Prešove, kde sa venoval duchovnej formácii gréckokatolíckeho kňazského dorastu. V apríli 1940 sa stal doktorom posvätnéj teológie. Od 1. septembra 1941 bol biskupským tajomníkom a od roku 1943 pôsobil aj ako profesor pastorálnej a morálnej teológie na Vysokéj bohosloveckej škole v Prešove. V rokoch 1946 - 1948 napísal a vydal niekoľko duchovných kníh, ako: *Greko-katolíčeskaja Cerkov (1946)*, *Christos posredi nas (1947)* a *Christos v nas (1948)*. Keďže nová Česko-slovenská republika sa dostala postupne pod sovietsky bolševicko-ateistický totalitný vplyv, povojnové pomery neveštli nič dobré ani pre gréckokatolícku eparchiu v Prešove, ani pre katolicizmus a kresťanstvo vôbec. Predvídajúc veľké nebezpečenstvo, blahoslavený sídelný biskup P. P. Gojdič OSBM sa obrátil na Svätú stolicu, aby v nových ťažkých podmienkach dostal pre Prešovskú eparchiu pomocného biskupa. Svätý Otec Pius XII. vymenoval za nového pomocného prešovského biskupa práve Božieho služobníka ThDr. Vasiľa Hopka. V nedeľu 11. mája 1947 ho na biskupa vysvätil samotný sídelný biskup Pavol Peter Gojdič OSBM. Spolusvätitel'om bol pražský arcibiskup ThDr. Jozef Beran.

Po komunistickom prevrate 25. februára 1948 sa začali s'ahovať zlovestné mraky aj nad Prešovskou eparchiou. Na základe uznesenia KV KSS v Prešove bola 27. marca 1950 nariadená izolácia obidvoch gréckokatolíckych biskupov. Bola to prvá izolácia katolíckych biskupov na Slovensku. Finále tohto komunistického plánu sa konalo v Prešove. V piatok 28. apríla 1950 bol v hoteli Čierny orol zinscenovaný smutne známy tzv. Veľký sobor, na ktorom sa odhlasoval „manifest“, ktorým bola zlikvidovaná

Gréckokatolícka cirkev v Československu. Ešte tej noci bol biskup Gojdič OSBM odvečený do Nižnej Šebastovej a neskôr do Vysokých Tatier. Boží služobník biskup ThDr. Vasil' Hopko sa ocitol v domácom väzení, neskôr bol internovaný v kláštore v Báci pri Šamoríne a potom vo františkánskom kláštore v Hlohovci. V Hlohovci bol biskup ThDr. Hopko 18. októbra 1950 zatknutý a po vyše roku veľmi krutého vyšetrovania bol 24. októbra 1951 oddelením Štátneho súdu v Bratislave odsúdený. Rozsudok znel: 15 rokov odňatia slobody, peňažný trest 20 tisíc Kčs, strata čestných občianskych práv na 10 rokov a prepadnutie celého majetku. Tým sa začala strastiplná krížová cesta Božieho služobníka po krutých, neľudských komunistických väzniciach v Bratislave, Ilave, Leopoldove, Prahe, Mírove a vo Valdiciach. S vážne podlomeným zdravím ho 12. mája 1964 - „zo zdravotných dôvodov a za dobré správanie“ - na 3 roky podmienene prepustili.

Počas väzenia, ktoré trvalo 13 rokov, 6 mesiacov a 24 dní, znášal tvrdý väzenský režim, charakterizovaný fyzickým nátlakom, morálnym utrpením, nedostatkom stravy, zimou, nedostatočnou lekárskou starostlivosťou. Všetky tieto faktory trvalo poznačili jeho zdravotný stav. Po prepustení žil až do začiatku roku 1968 v Charitnom domove v Oseku v severných Čechách, kde bol v domácom väzení a stále ho sledovali príslušníci ŠTB. Po obnovení Gréckokatolíckej cirkvi v júni 1968 vykonával Boží služobník síce funkciu svätiačeho biskupa, ale plne rehabilitovaný nebol. Štátna moc ho aj naďalej obmedzovala a strpčovala mu život. Úplne mu zničili zdravie, a to všetko pre to, že nikdy nezradil svoju Cirkev ani za cenu ohrozenia života. Zaiste to jeho prenasledovatelia robili s vedomím, že biskup Vasil' Hopko, ako aj biskup Pavol Peter Gojdič ostali verní svojej ťažko skúšanej Gréckokatolíckej cirkvi, svojim kňazom i veriacim, a tým zachovali jednotu so Svätým Otcom a s Rímom, ktorá tu vždy bola a vďaka nim sa v čase tejto veľkej skúšky viery v celej tejto cirkvi uchovala. Do konca svojho života nebol plne rehabilitovaný. Jeho trest bol v rokoch 1968 - 1970 iba zrušený.

Zaopatrený sviatosťami zomrel, ako sa uvádza aj v správe o prehliadke mŕtveho, na následky väzenia 23. júla 1976 v Prešove. Pohrebné obrady za účasti ordinára Jána Hirku, rímskokatolíckych biskupov na Slovensku, kňazov a veriacich vykonal dňa 29. júla 1976 juhoslovanský gréckokatolícky križevacký biskup Joachim Segedi. Jeho telesné pozostatky boli uložené do krypty v katedrálom Chráme svätého Jána Krstiteľa v Prešove.

Počas exhumácie bola v jeho telesných ostatkoch toxologickou skúškou potvrdená nadmerná prítomnosť jedu arzenu, ktorý podľa analýz musel byť v takom množstve podávaný po dlhý čas. Z vernosti ku Kristovi a Katolíckej cirkvi sa obetoval a všetky väznenia a fyzické a psychické utrpenia prijal so zodpovednosťou, s odvahou a pevnou vierou. Jeho prenasledovatelia boli poháňaní nenávisťou ku katolíckej viere. Stal sa teda mučeníkom pre vieru, pretože obetoval svoj život za Krista a za Cirkev.

Svoje biskupské heslo **«Aby všetci boli jedno»** vo svojej biskupskej službe naplnil. Vo veľkej a ťažkej mučeníckej skúške s Božou pomocou obstál. V plnosti sa na ňom vyplnili Kristove slová: **« Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať a všetko zlé na vás nepravdivo hovoriť. Radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi.»** (Mt 5,11-12)

FARSKÉ OZNAMY

Bohoslužobný poriadok

Na Obdobie: 12.5. – 18.5.2008

Pondelok – sv. Ducha, Presvätá Trojica

17:00 Sv. Liturgia

Utorok 17:00 * Katarína s rodinou

(Michalková)

19:00 Na úmysel

Streda 17:00 Na úmysel

Štvrtok 17:00 * Katarína s rodinou

(Michalková)

Piatok 17:00 Na úmysel

Sobota 17:00 * Katarína s rodinou

(Michalková)

Večiereň

Nedeľa - Všetkých svätých

8:00 Utierenň

9:00 Sv. Liturgia (cirkevnoslovanská)

10:30 Sv. Liturgia (slovenská)

17:00 Večiereň

• V nedeľu 4.5.2008 sa na katolícke masmédiá vyzbieralo 7125,- SKK. Za Vaše dary Vám chceme srdečne poďakovať. Svojím príspevkom ste podporili evanjelizačnú úlohu katolíckych masmédií, ktorá je v dnešnej modernej dobe zvlášť potrebná a efektívna.

• V pondelok budeme sláviť odporúčaný sviatok – Sv. Ducha, Presvätá Trojica

• V piatok 16.5.2008 bude voľnica.

• Pri príležitosti 50 výročia organizujeme púť na Turzovku, uskutoční sa v Sobotu 17.5.2008. Je objednaný autobus – pokiaľ ste sa prihlásili – jeho odchod je v spomínaný deň 17.5.2008 o 6:45.

• V nedeľu 18.5.2008 bude prvé sväté prijímanie detí pri 2. Sv. liturgii – o 10:30.

- Gréckokatolícke biskupstvo v Bratislave Vás pozýva na ďakovnú púť k Sv. Otcovi do Ríma. Púť je spojená s otvorením roka Sv. Pavla a odovzdávaním pálií arcibiskupom.

Termín: 26.6. - 30.6.2008, Cena: cca. 6000 SKK.

- Už je v prevádzke webová stránka Bratislavskej gréckokatolíckej eparchie: www.grkatba.sk.

• Ďakujeme za upratovanie mladým. *Budúci týždeň upratujú:* . Rod. Mojzešova a Krajcsovicsova. Srdečná vďaka.

KONTAKT

V prípade akýchkoľvek otázok nás môžete

kontaktovať: o. Rastislav Čížik, farár

tel.: 02/ 52932856, 0907/387 265,

e-mail: [rastislav.cizik\(zav\)gmail.com](mailto:rastislav.cizik(zav)gmail.com)

o. Stanislav Diheneščík, 0903946717

výpomocný duchovný